

1. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
2. Результати моніторингу місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги / Українська Гелсінська спілка з прав людини. – 2017. – [Електронний ресурс]. – https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2017/12/NEW_ZVIT-Rezultaty-monitorynhu-BPP3-1.pdf
3. Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів на формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги від 23 серпня 2016 року № 16-1. – [Електронний ресурс]. – http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16749705/zvit_16-1.pdf?subportal=main
4. Рогатинська Н. Розбудова системи безоплатної правової допомоги в Україні / Н. Рогатинська // Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1 (13). – 2018. – С. 162-166.

Глушко Ольга Андріївна,
студентка

Науковий керівник –

Грицай Ірина Олегівна,
*професор кафедри загальноправових
дисциплін, завідувач кафедри
соціально-гуманітарних
дисциплін юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

СУЧАСНЕ ПРАВОВЕ СТАНОВИЩЕ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ НЕДОЛІКІВ В СИСТЕМІ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

Система Безоплатної правової допомоги діє в Україні для осіб, яким передбачено законом України потрібна первинна та вторинна правова допомога. Право на безоплатну правову допомогу – це гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця чи особі, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб

отримати безоплатну вторинну допомогу у випадках передбачених законом України[1].

Відповідно до основної гарантії міжнародної діяльності України є – гарантування своїм громадянам право на безоплатну правову допомогу, яка повинна надаватися у тих випадках, які передбачено в Законі України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011р., а також Конституцією України ч.1 ст. 59 в якій надається право осіб. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно [2, с.19].

Безоплатна правова допомога – це правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел [3].

В свою чергу безоплатна правова допомога має свій поділ на: 1) безоплатна первинна правова допомога; 2) безоплатна вторинна правова допомога.

Щодо самої структури безоплатної первинної правової допомоги. Структуру становлять: суб'єкти надання послуг, суб'єкти права на послуги, надання правових послуг.

Проаналізуємо суб'єктів надання безоплатної первинної правової допомоги. ЗУ «Про безоплатну правову допомогу» відповідно до ст.9 Суб'єктами є: органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи приватного права, спеціалізовані установи, центри надання безоплатної правової вторинної допомоги [2].

Щодо суб'єктів надання вторинної правової допомоги відповідно до ст. 15 ЗУ «Про безоплатну правову допомогу» є : центри надання безоплатної вторинної правової допомоги, адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу [3].

Тож можемо проаналізувати коло суб'єктів, які діють в цій системі. Звісно, первинну правову допомогу надає більш ширше коло суб'єктів, оскільки саме первинна правова допомога застосовується до всіх осіб, які потребують правової допомоги, а саме: громадяни України, іноземці, біженці, особи без громадянства, а вторинну правову допомогу можуть отримати лише ті особи, перелік яких визначено в ЗУ «Про безоплатну правову допомогу».

Звернімо увагу на вторинну правову допомогу, саме в ній містяться основні проблеми в цій системі. Наприклад: адвокати, які вже пройшли іспит, а також мають державну ліцензію проходять певний

конкурс, щоб надавати вторинну правову допомогу. На мою думку ускладнена система для адвокатів, оскільки можна спростити систему такою реформою. До складання іспиту для отримання адвокатської ліцензії, майбутні адвокати повинні пройти курс «Вступ до системи надання безоплатної вторинної допомоги» після вдалого складання іспиту адвокат отримує ліцензію, а також автоматично стає адвокатом вторинної правової допомоги. Всі адвокати, які отримали таке право повинні бути зареєстрованими на сайті, до якого можуть мати доступ всі громадяни та особи, яким може надаватися правова допомога. Особа, яка потребує правової допомоги таким чином могли б мати право на вільний вибір свого захисника. Але, між ними не повинно бути ніяких приятельських та сімейних відносин. Особа, яка потребує правової вторинної допомоги повинна сама вирішувати чи підходить їй адвокат чи ні. Якщо ні, то повинна зробити заміну адвокату, але якщо є суттєва вимога заміни.

Позитивними сторонами такої реформи для держави є: по-перше, конкурс проходив не прозоро, а тому могла діяти корупція, по-друге, всі адвокати, які мають право надавати вторинну правову допомогу є відкритими у інформаційному доступі.

Слід зазначити, що система надання Безоплатної правової допомоги в Україні має багато прогалин та недоліків. А саме: неузгоджена система безоплатної правової допомоги з Конституцією та Міжнародними зобов'язаннями України, особи, які потребують безоплатної правової допомоги не мають права вибору захисника, тим самим виникає дискримінація осіб за майновою, особистою та матеріальною ознакою, примус з боку держави, щоб прискорити або вплинути на кримінальне впровадження застосовується КПК, аби змусити особу користуватися послугами держави; проблема заміни адвокатів, так звана безоплатна правова допомога - є частиною корупційної системи, виникають умови додаткових послуг зі сторони адвокатів, а також державних посадовців.

Шляхи вирішення прогалин в системі Безоплатної правової допомоги:

1. Реформувати систему отримання адвокатської ліцензії та тим самим розширити коло суб'єктів надання безоплатної правової допомоги;

2. Узгодити систему надання безоплатної правової допомоги з Конституцією та законами України та закріпити принцип вільного та

доступного для всіх вибору захисника;

3. Регулювання фінансового стану осіб, які потребують такої допомоги.

1. Стаття Теплицької районної державної адміністрації від 24 жовтня 2016р.: [Інтернет ресурс]. Режим доступу: <http://www.teplykrda.gov.ua>.

2. Конституція України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 1 вересня 2018 р.: (ОФЦ.ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018.-64С.- (Закони України).

3. Стаття Міністерства юстиції України.: [Інтернет ресурс]. Режим доступу: https://minjust.gov.ua/legal_aid.

4. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 1 вересня 2018 р.” .: (ОФЦ.ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018.- (Закони України).

Гудим Інга Володимирівна,

викладач кафедри

загальноправових дисциплін

Науковий керівник –

Наливайко Лариса Романівна,

професор кафедри загальноправових

дисциплін юридичного факультету

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ,

доктор юридичних наук, професор,

Заслужений юрист України

СТАН РОЗВИТКУ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ З ДОТРИМАННЯМ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

З прийняттям Україною європейського вектора розвитку та інтеграції євростандартів у правовому полі, співвідношення міжнародно-правових стандартів з національними щодо надання правової допомоги для захисту прав та свобод тісно взаємопов'язані між собою. З урахуванням пріоритету людини як найвищої соціальної цінності виникає потреба у забезпеченні та реалізації прав і свобод, з метою консу-